

ת"פ 3333/11/12 - מדינת ישראל נגד מובילי דרגות ע.עפר 2009 בע"מ, סאלם אבו חמאד

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 3333-11-12 מדינת ישראל נ' מובילי דרגות ע.עפר 2009 בע"מ ואח'
08 יולי 2014

בפני הנשיא, כב' השופט אביחי דורון
המאשימה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אמנו

נגד
הנאשמים:

ע"י ב"כ עו"ד
1. מובילי דרגות ע.עפר 2009 בע"מ
2. סאלם אבו חמאד שניהם באמצעות עו"ד פורר

גזר דין

הנאשמים הורשעו בכתב אישום מתוקן בשתי עבירות של אי הגשת דו"ח במועד עפ"י סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961, הנאשם 2 הורשע גם בשתי עבירות של אחריות מנהלים לפי סעיף 224א לאותה הפקודה.

טיעוני המאשימה לעונש

ביום 26.12.13 בעת טיעוניה לעונש, ביקשה ב"כ המאשימה לקבוע את עונשם של הנאשמים על פי מתחם העונש ההולם לעבירות נשוא כתב האישום בהתאם לעיקרון ההלימה הקבוע בתיקון 113.

לדבריה, מדובר בעבירות חמורות שאינן "טכניות", מאחר ודו"ח המוגש לרשויות המס הינו כלי ראשון בידיהן לקיום הליך גבייה כנדרש. לדברי המאשימה מאחר ובעניינם של הנאשמים לא הוסרו המחדלים הרי שעמדתה של המאשימה תהא מחמירה מאשר כלפי נאשמים אשר הסירו את מחדלם ועל כן טענה לעונש של מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס כספי והתחייבות. בהתייחסה למתחמי הענישה טענה כי יש להטיל עונש 4 עד 8 חודשי מאסר בפועל, 2-8 חודשי מאסר על תנאי, קנס והתחייבות. קנס שיעמוד על 8,500 לכל עבירה ברף התחתון לבין 29,000 ₪ ברף העליון. במעמד הטיעונים לעונש טענה ב"כ המאשימה כי מחזור העסקים של הנאשם עמד על 23.8 מיליון שקלים, ובתגובה טען ב"כ הנאשם כי על המאשימה לגבות טענותיה בראיות מטעמה.

לאור הדברים דחה בית המשפט את הדיון, בדיון לאחר מכן הגישה ב"כ המאשימה את דו"חות המע"מ עליהם התבססה

כאשר קבעה את שומת המס של הנאשם.

ביום 12.03.14 העיד מטעם ההגנה, מר אזריק ולא, רואה החשבון שהגיש את הדו"חות החסרים ורק לאחר מכן השלימה המאשימה את טיעוניה לעונש.

בטיעוניה המשלימים שבה המאשימה והדגישה את מחזורי הנאשמת 1 כך שלדבריה בשנת 2009 עמד מחזור הכספים של החברה על סך של 23.5 מיליון ואילו בשנת 2010 על יותר מ-400,000 ₪. כמו כן טענה כי הנאשם 2 היה מודע לחבות המס ובכל זאת בחר להפירה, ומאחר ולא הוסרו המחדלים התבקש עונש בגדרי המתחם אותה הציעה.

דא עקא, שבמעמד זה טענה המאשימה כי העונש הראוי להטיל על הנאשם 2 הינו 10 חודשים וזאת, עפ"י דברי המאשימה; "בניגוד לעמדתנו מהדיון הקודם, אשר השתמע כי מתחם הענישה הוא בין 4-8 חודשים בפועל", לדברי ב"כ המאשימה, הכוונה הייתה עבור כל עבירה. כמו כן שבה ועתרה לקנס כספי, אולם שוב שינתה עמדתה וטענה כי יש להשית קנס בסך של 29,000 ₪.

טיעוני ההגנה לעונש

ב"כ הנאשם עמד על עדותו של עד ההגנה בהתייחסו לשאלת חבות המס וטען כי הנתונים שהוצגו ע"י המאשימה יש בהם דווקא להעיד על ההפסדים בהם עמדה החברה טרם קריסתה, ואף כחיזוק לכך העובדה שמעולם לא הוגש בעניין זה כתב אישום כנגד הנאשמים אלא בסמוך לסגירתה של החברה. לדבריו לא ניתן להתעלם מן האופן הפתאומי שבו החברה הפסיקה לעבוד ויש לייחס את אי הסרת המחדלים לאותה קריסה.

ב"כ הנאשם בחר להתייחס לנסיבותיו האישיות של הנאשם אשר נמצא בתהליך פשיטת רגל, עובד כשכיר ומשתכר סכום של כ-4,000, לנאשם 10 ילדים בגילאי 6 חודשים עד שמונה עשרה שנה כאשר לדידו מדובר בכישלון כלכלי והסתבכות מיותרת שהובילה לבית המשפט. לדבריו, הדו"חות עליהם העיד רואה החשבון מצביעים דווקא על כך כי התוצאה המיסיית אינה חמורה וברמה המחייבת ענישה כפי שביקשה המאשימה.

לטענתו של ב"כ הנאשם, יש לבחון את האירועים כאירוע אחד מבחינה עונשית, חרף העובדה שמדובר בשני אישומים.

ראיות ההגנה לעונש

במעמד הדיון ביקש כאמור ב"כ הנאשם להעיד לעונש את רואה החשבון אשר הגיש את הדו"חות החסרים. בעדותו סיפר כי לאור הנתונים החסרים שהוצגו לפניו לא עלה בידו להגיש חוות דעת "חלקה", עם זאת גם לא יכול היה לטעון כי נתוני הדו"חות שהוגשו שגויים, אף שאינם ניתנים לאימות.

עוד הוסיף העד כי אין בחוות הדעת מטעמו לשקף את פעילות החברה באופן מלא, מאחר ובהעדר קיומם של נתונים מסוימים נמנע מלחוות דעתו בעניין. בתשובה לשאלת בית המשפט האם עפ"י הדו"חות הקיימים בסופו של יום ניתן לומר כי לחברה מגיע החזר מס והיא פטורה מלשלם מס ענה העד כי לחברה הייתה חבות מס, היה רווח עם חבות מס אולם תשלומי המס בניכוי הנם יותר מחבות המס, כמו כן הוסיף כי במידה והיו לפניו חומרים נוספים יכול היה לענות באופן

עמוד 2

בהיר יותר. עם זאת ציין כי לדעתו, מחזור העסקאות שדווח תואם לדו"חות המע"מ שהוגשו.

לאור הדברים טען ב"כ הנאשם כי יש להטיל על הנאשם עונש שבין מאסר על תנאי עד לעבודות שירות, בהתייחסו לקנס טען ב"כ הנאשם שיש להתייחס גם למצבו הכלכלי של הנאשם וזאת בשים לב לסעיף 40 ח' לחוק העונשין.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

ביום 15/09/13, עת הורשע הנאשם במסגרת הסדר שבין הצדדים, ובהתחשב בעמדת המאשימה לעונש אותו יש להטיל על הנאשם קבעתי כי על מנת להשלים את התמונה יש לשלוח את הממונה על עבודות השירות לקבלת חוות דעת בעניינו.

בחוות דעת מיום 18/12/13, הודיע הממונה על עבודות השירות כי לא ניתן לשלב את הנאשם במסגרת זו מאחר ותנאי הממונה כפי שפורטו בפניו אינם מתאימים לו ועל כן נשלחה לבית המשפט חוות דעת שלילית.

ביום 12/03/14 שב ביקש הנאשם לחזור ולשלוח את הנאשם לממונה על עבודות השירות וזאת מאחר ולא הבין את משמעות השירות במסגרת הממונה על עבודות השירות, ולאחר שקיבל הסבר על כך מוכן היה לקבל על עצמו את תנאי הממונה. בהתייחס לדברים אלה טען ב"כ המאשימה כי אין מדובר במקצה שיפורים, זאת ועוד כי מתחם הענישה אינו תואם ריצוי מאסר על דרך של עבודות שירות.

נוכח הדברים, נשלח הנאשם בשנית לממונה על עבודות השירות, ונמצא לו מקום מתאים לריצוי העונש, ע"י הממונה.

דין והכרעה

בתיק שלפני מדובר בבעליה של חברה, אשר ביצע את העבירות המיוחסות לו במסגרת ניהולו את הנאשמת 1 ועל כן ניתן לומר כי מדובר באירוע אחד שלם.

תיקון 113 בעניינו דורש מבית המשפט לעמוד על מספר פרמטרים לשקילת עונשם של הנאשמים: הערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בערך המוגן, ומדיניות הענישה הנוהגת (ר' רע"פ 512/04 אבו עובייד נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ח (4) 381, 384):

" בית משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שיש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק לכלכלה ולמרקם חברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, אינה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס- פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מרמה מתוחכמים, קשים לאיתור. כבר נאמר לא אחת בפסיקתו של בית משפט זה כי על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בעבריינות הכלכלית לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה

הנדרש ביחס לביצועה".

הערך החברתי שנפגע- מערכת המיסים מבוססת בעיקרה על הגשת דו"חות מטעמים של חברות ומנהליה, מערכת זו סומכת ידיה עליהן, שידווחו דיווח, אמין ותקין שישקף נכונה את פעילותם במסגרת החברה. העדרו של הדיווח יוצר מעמסה על מערכת המס, ופוגע בנטל השוויין המוטל על כלל העוסקים המדווחים לרשויות המס.

מידת הפגיעה בערך המוגן- העובדה שדו"חות לא מוגשים מקשה על הערכה נכונה של מידת הפגיעה, עם זאת אין ספק שקיימת פגיעה במערכת המס, ואף הכבדה על אותה מערכת. כמו כן לא ניתן להתעלם מהעובדה שייתכן ולו התנהלותו של הנאשם הייתה תקינה אולי אף יכול היה לקבל החזרים מקופת המדינה.

מדיניות הענישה הנוהגת- מדיניות הענישה הנוהגת עפ"י האירועים המתוארים בכתב האישום כפי שניתן להיווכח מפסיקה בעניין זה הינה בין חודש לעשרה חודשי מאסר.

על מנת לקבוע את העונש המתאים לנאשם בגדרי מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה: **פגיעת העונש בנאשם, מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשל אותה העבירה** ונסיבות נוספות שאינן רלוונטיות לעניינו.

בעניינו מדובר בעבירות אותן ביצע הנאשם עם קריסתה של החברה, וניתן לומר בבירור שהיה מודע להתקיימותן של העבירות אולם לא ניתן לעמוד על הנסיבות שהביאו אותו לכך. עוד ייאמר שמעולם לא הוגש כנגד הנאשם כתב אישום מאותו סוג, וכן לא מדובר בעבירה שבוצעה לאורך שנים, אלא בעבירה שבוצעה בסוף שנותיה של החברה, וניתן לומר בזהירות, כפי שטען הסניגור, שאי הסדרים בחברה היו תוצאה של קריסת החברה ולראיה מחזורי החברה עליהם העידה המאשימה המצביעים על עשרות מיליונים בשנה אחת ואילו שנה לאחר מכן רק מאות אלפים, הבדל ניכר ממנו קשה להתעלם.

ב"כ הנאשם עמד רבות על נסיבותיו של הנאשם, העובדה שמדובר בבעליה של החברה, אב לעשרה ילדים אשר נקלע לחובות אישיים, ועומד בפני פשיטת רגל. כפי שאמרתי לא יכולתי לעמוד על האופן בה ניהל הנאשם את החברה, אולם לא ניתן להתעלם מן העובדה כי העבירות המיוחסות מתייחסות לשנים בה קרסה חברתו. עם זאת לחובתו של הנאשם עומדת העובדה כי מחדליו לא הוסרו.

עדותו של עד ההגנה אין בה כדי להעלות ולהוריד ביחס להתנהלותו של הנאשם או ביחס לטיעוניה של המאשימה, מחד גיסא לא יכול היה העד, בהעדר מסמכים מהותיים להעיד על רווחיה או הפסדיה של החברה, וזאת כאשר דו"ח ההשלמה אותו הגיש הינו דו"ח "הימנעות" לדבריו, מאחר והוא נמנע מלדווח על נתונים מסוימים, הימנעות הנובעת מחוסר יכול של רואה החשבון להצביע עליהם.

למרות הדברים, בחרתי להתעכב על שינוי עמדתה של המאשימה- בדיונים שנערכו בפני ובעת שהכרעתי את דינם של הנאשמים, ביקש ב"כ הנאשם לשלוח את הנאשם 2 לממונה על עבודות השירות. באותו הדיון הסבירה המאשימה את עמדתה בכך שטענה כי מתחם העונש ההולם לעבירות אלה הינו מאסר שבין 4 עד 8 חודשי מאסר בפועל, לאור הדברים נראה היה כי שליחתו של הנאשם לממונה לעבודות השירות לבחינת אפשרות זו לא הייתה בלתי סבירה וכן אף לא נענתה בהתנגדות מטעמה של המאשימה.

בדיון מיום 12.03.14 עמדתי על תמיהתי מאופן שינוי עמדתה של המאשימה במתחמי הענישה אותם הציגה לבית עמוד 4

המשפט, זאת מבלי שהבעתי דעתי על העובדה האם בסופו של דבר על הנאשם לרצות עבודות ושירות ואם לאו, אך לאור התנגדות המאשימה, אשר הובעה לראשונה לאחר בקשת הנאשם להזדמנות חוזרת לשליחתו לממונה. כבר אז ציינתי כי החלטתו של בית המשפט לשליחת הנאשם לממונה על עבודות השירות נעשית על מנת לאפשר לבית המשפט שקילת כל מתחם הענישה ונקודת שיווי המשקל בתוכו בהתחשב בנתוני העבירות שעבר הנאשם ובנתוני האישיים.

בשיקול הדברים, כאשר אני בוחן כאמור את מידת הפלילות, היינו מידת הכוונה או האדישות לכך שבוצעו עבירות, ככל שניתן להפיקן מהעובדות שהונחו בפניי, נקודת הזמן בה החל ביצוען, הקשר בין נקודת זמן זו להתמוטטות הכללית של החברה, מידת הנורמטיביות הקודמת של הנאשמים ועמידתם בהוראות החוק, לרבות תשלום מיסים והגשת דוחות, אי הצלחת הנאשמים להסיר את מחדליהם ומנגד נסיבותיו האישיות של הנאשם אני קובע כי העונש שיוטל על הנאשם בתוך המתחם הינו כדלהלן:

1. מאסר למשך ששה חודשים, וזאת על דרך של עבודות שירות. הנאשם יבצע את עבודות השירות כמפורט בחוות דעת הממונה.
2. מאסר בן חמישה חודשים, ואולם הנאשם לא ירצה עונש זה, אלא אם יעבור אחת מן העבירות בהן הורשע בתוך 3 שנים מהיום.
3. קנס בסך של 29,000 ₪ או ששה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-29 תשלומים שווים שהראשון בהן יחול ביום 01.12.14 ובכל 1 לחודש שאחריו.
4. אני מחייב את הנאשם לחתום על התחייבות בסך של 5,000 ₪ שלא לעבור אחת מן העבירות בהן הורשע לפני. ייסרב לחתום- ייאסר למשך 20 יום.
5. על הנאשמת 1 אני גוזר קנס בסך 1,000 ₪.

ניתן היום, י' תמוז תשע"ד, 08 יולי 2014, בנוכחות הצדדים.